

De juridische benadering van geschillen

- [Het vóórkomen en voorkómen van juridische geschillen](#)
- [De beperkingen van juridische oplossingen](#)
- [\(Meer\) mogelijkheden om een geschil op te lossen](#)
- [Meer informatie](#)

Aan deze tekst kunnen geen rechten worden ontleend.

Het vóórkomen en voorkómen van juridische geschillen

Juridische geschillen buiten de wereld van contracten

Je juridisch leven –zowel zakelijk als privé - bestaat uit veel meer dan het afsluiten van contracten. Denk maar aan het betalen van belasting, het aanvragen en wellicht terugbetalen van studiefinanciering, het aanvragen van een uitkering op grond van de Werkloosheidswet, het moeten sluiten van je studio wegens geluidsoverlast. Dat zijn wel kwesties die te maken hebben met rechten en plichten, maar het gaat niet over contracten.

De partij die wil dat jij betaalt of iets doet is vaak de overheid (rijk, provincie, gemeente, waterschap), de semi-overheid (UWV, Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen), of de overheid die boetes oplegt (politie, Openbaar Ministerie). Daarmee moet je goed rekening houden want een individuele ambtenaar kan de wet niet veranderen. Terwijl een goed gesprek met een contractspartner wellicht wel wat kan veranderen aan jouw verplichtingen of jouw rechten.

Bij juridische conflicten met instanties of de overheid, moet je wellicht wat vlugger juridisch advies vragen. Dan ben je beter op de hoogte van je mogelijkheden. De termijnen kunnen kort en fataal zijn, terwijl de instantie zelf niet zo vlug hoeft te reageren. Dat ervaar je als onrecht, maar juridisch is er niet vaak wat aan te doen. Je juridische speelruimte is hier vaak kleiner en het omgaan met instanties vergt geduld.

Vorbereidingen bij het sluiten van een overeenkomst

Voorkómen is beter dan genezen: een goede voorbereiding is belangrijk. Geef en vraag daarom voordat je een contract afsluit de nodige duidelijkheid. Dit geldt zowel bij opdrachten (die soms een lange tijdsduur hebben), bij arbeidsovereenkomsten of huurovereenkomsten, als bijvoorbeeld bij het afsluiten van een verzekeringsovereenkomst. Voor de te leveren prestaties kun je vaak beter vooraf concluderen dat de wederpartij voor jou niet betrouwbaar genoeg is op punten die voor jou belangrijk zijn, dan dat je dat tijdens de rit of pas achteraf constateert.

Problemen nadat de overeenkomst is aangegaan

Of je nu als zelfstandige werkt of in loondienst, je zult altijd – zakelijk - te maken hebben met anderen. Daarbij zullen er zo nu en dan wrijvingen kunnen ontstaan, of ergernissen. Een stap verder en je noemt het een conflict. Strijdige standpunten die de voortgang van de samenwerking frustreren. Bij conflicten kan het eigenlijk over alles gaan, iets wat elk mens, jong of oud, uit eigen ervaring weet en waarover vele toneelschrijvers prachtige stukken hebben gemaakt.

Problemen in de samenwerking en communicatie

Maak onderscheid tussen wederzijdse verplichtingen aan de ene kant en problemen bij de samenwerking en communicatie aan de andere kant. Wanneer er samenwerkingsproblemen zijn, en de rand van de emmer is nabij, gebeurt het vaak dat een van de partijen deze problemen vertaalt naar verplichtingen. Dan is het maar één stap naar de juridische verplichtingen en naar de zogenaamde juridisering van een conflict. Wanneer die partij dan juridisch advies inschakelt, en de juridisch adviseur zich laat leiden door de juridische belichting en niet doorvraagt naar de onbelichte kanten van de zaak, heb je een juridisch conflict. Het escaleert, je geeft elkaar de schuld en de samenwerking is waarschijnlijk ook over.

Als het conflict vooral te maken met de samenwerking en communicatie of je wil nog door met de andere partij dan is het niet helemaal of helemaal niet vanzelfsprekend om het juridische wapen te gebruiken. Het kan soms wel heel nuttig zijn om de ander te laten merken dat er ook nog zo iets als verplichtingen zijn die bij de samenwerking een rol spelen. Betaling, goed presteren, op tijd verschijnen etc.

Waar het hier om gaat is dat je het verschil ziet tussen samenwerking en communicatie aan de ene kant en recht en plicht aan de andere kant, en dat je weet dat er veel meer manieren zijn om een conflict op te lossen dan de juridische manier. Wanneer je de samenwerking niet goed genoeg vindt, en er speelt verder geen juridische kwestie, dan is een advies met betrekking tot die samenwerking gewenst. Je kunt bijvoorbeeld advies inwinnen bij een coach, een samenwerkingsdeskundige, een cursus of een goed boek over dit onderwerp lezen.

Het (niet) nakomen van verplichtingen

Ook als de wederpartij zijn verplichtingen niet nakomt heb je de keuze tussen een juridisch benadering of een wat 'ruimere' aanpak van het geschil. Elke benadering heeft zijn voor- en nadelen:

- *Oplossen op eigen kracht*
Je lost het geschil op eigen kracht op, al dan niet samen met degene met wie het geschil bestaat, en al dan niet na zelf advies ingewonnen te hebben. Deze oplossing is de meest eenvoudige.
- *Oplossen op eigen kracht met behulp van derde*
Schakel een neutrale derde in, dit kan een professionele mediator zijn, maar ook je grootmoeder, of een wijs persoon van wie je weet dat zij behoorlijk objectief is. Je bepaalt onderling hoe het conflict wordt opgelost en houdt daardoor het heft in eigen handen. Alles kan aan de orde komen. Bij een professionele mediator is er ook nog sprake van geheimhoudingsplicht van partijen.
- *Oplossen door een derde*
Je schakelt iemand in die de knoop kan en wil doorhakken (de oplossing besteed je dan uit): de directie, het bestuur, de raad van commissarissen, een interne of externe klachtencommissie, een arbitragecommissie, de rechter. Een arbitragecommissie en zeker een rechter geven juridische oordelen en uitspraken. Dat betekent dat de winnende partij de in het ongelijk gestelde partij aan de uitspraak kan houden, desnoods met een deurwaarder. Zie het artikel *hoe werkt recht* voor meer informatie.

De beperkingen van juridische oplossingen

Bedenk dat juridisch geschoolde mensen vaak niet opgeleid zijn in het behandelen van klachten in de ruime zin van het woord. Zij grijpen als het ware automatisch naar de juridische hamer, omdat ze niet hebben geleerd om te gaan met een schroevendraaier, lijm of plakband. Ze hebben wellicht ook niet geleerd wat het kan opleveren wanneer je de gereedschapskist dicht laat.

Bij tal van kwesties kan de gang naar juridisch adviseur of advocaat en/of rechter op korte termijn soelaas lijken te bieden – in elk geval voor het gevoel van rechtvaardigheid. Op iets langere termijn kan echter blijken dat er ook nadelige consequenties aan zitten:

- de beslissing van de rechter kan maanden of jaren op zich laten wachten,
- de partijen verharderen bij elk juridische brief of document nog meer in hun gelijk, waardoor een oplossing nog verder te zoeken is en bovendien de relatie steeds slechter wordt,
- de procedure is wellicht veel duurder dan partijen hadden verwacht, maar zo ver in het proces kan (wil) niemand meer terug,
- de advocaten lijken de zaak alleen maar onbegrijpelijker te maken.

(Meer) mogelijkheden om een geschil op te lossen

Niet elk geschil hoeft of kan met juridisch gereedschap opgelost te worden.

Afhankelijk van je karakter en je achtergrond kun je zelf meer of minder geneigd zijn een probleem juridisch te benaderen. Bedenk dat het zeer belangrijk is om te onderzoeken wat je met een klacht

kunt en wilt doen.

Enige mogelijkheden:

- Doe iets waardoor je weer fris en helder wordt, of praat erover met een volstreekte buitenstaander,
- praat erover met diegene die iets aan je klacht kan doen,
- raadpleeg iemand van de ondernemingsraad (als je in loondienst bent en er is een OR),
- leg de kwestie voor tijdens een (functionerings-)gesprek met degene die hiërarchisch boven je staat als je in loondienst bent,
- ga erover praten met een buitenstaander die je kan adviseren (heeft het te maken met een verwachting, of met een juridische verwachting, of met een verwachting van jou of van iemand anders die niet op afspraken gebaseerd is e.d.),
- praat erover met je financieel adviseur, je boekhouder, je accountant.
- schakel een jurist of een advocaat in voor advies of voor een procedure bij de rechter.

Meer informatie

Kijk op Beroepkunstenaar.nl voor meer informatie over recht & contracten: artikelen over hoe recht werkt, werken met een arbeidsovereenkomst, en werken met een opdrachtovereenkomst.